

Σύντομο Βιογραφικό Σημείωμα του

Δρ. Στράτου Θεοδοσίου

Αναπληρωτή καθηγητή
της Ιστορίας και Φιλοσοφίας
της

Αστρονομίας και των Φυσικών Επιστημών
Τομέας Αστροφυσικής-Αστρονομίας και Μηχανικής
Τμήμα Φυσικής-Πανεπιστήμιο Αθηνών.

e-mail: etheodos@phys.uoa.gr

Έτος Γέννησης: 12 Μαρτίου 1949, παντρεμένος και πατέρας δύο κοριτσιών.

Πτυχία-Επαγγελματική κατάσταση:

α) Μαθηματικό Τμήμα Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (1968-1972), αποφοίτησα με βαθμό 8,14 (Ιούνιος 1974).

β) Στρατιωτική θητεία (Ιούλιος 1972 έως Νοέμβριος 1974). Άμισθος επιστημονικός Συνεργάτης στο Εργαστήριο Αστρονομίας (1975). Βοηθός Εργαστηρίου Αστρονομίας από τον Μάρτιο 1976 (ΦΕΚ 57/4/3/1976).

γ). Εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στην Αστροφυσική (1978-1982). Κατάθεση Διδακτορικής διατριβής στο Τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου Αθηνών (1983). Βαθμός άριστα. Ορκίστηκε διδάκτορας τον Μάρτιο 1984.

δ) Τον Ιούνιο 1984 εντάχθηκα σε θέση της βαθμίδας του λέκτορα του Τμήματος Φυσικής της Σχολής Θετικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΦΕΚ 111/26/6/84).

ε) Τον Αύγουστο 1985 ονομάστηκα μόνιμος λέκτορας του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Αθηνών κατόπιν κρίσεως (ΦΕΚ 138/27-8-85).

στ) Στις 28 Ιανουαρίου 1986, επανεντάχθηκα με μονιμότητα σε θέση της βαθμίδας του λέκτορα του Τμήματος Φυσικής κατόπιν κρίσεως (ΦΕΚ 13/28-1-86).

ζ) Τον Αύγουστο 1988 εκλέχθηκα επίκουρος καθηγητής Παρατηρησιακής Αστροφυσικής του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Αθηνών κατόπιν κρίσεως (ΦΕΚ 156/16-8-88).

η) Τον Μάρτιο 2004 εκλέχθηκα αναπληρωτής καθηγητής της Ιστορίας και της Φιλοσοφίας της Αστρονομίας και των Φυσικών Επιστημών του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Αθηνών κατόπιν κρίσεως. Ορκίστηκε τον Οκτώβριο 2004 (ΦΕΚ 258/26-10-2004).

θ) Από το 2004 έως σήμερα υπηρετώ ως αναπληρωτής καθηγητής στο Τμήμα Φυσικής.

Κοινωνική δράση

1. Μέλος του Ινστιτούτου Στρατηγικών και Αναπτυξιακών Μελετών (ΙΣΤΑΜΕ).
2. Αντιπρόεδρος για σειρά ετών στον Β΄ Παιδικό Σταθμό Βύρωνα.
3. Μέλος της Επιτροπής Κοινωνικής Συμπάραστασης του Β΄ Συστήματος Προσκόπων Βύρωνα (1998-2002).
4. Εκλεγμένο μέλος της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Φυσικής του Πανεπιστημίου Αθηνών (επί 25ετία)
5. Μέλος της εξελεγκτικής επιτροπής της Ελληνικής Αστρονομικής Εταιρείας (1998-2002)
6. Ταμίας της Ελληνικής Αστρονομικής Εταιρείας (2002-2006).
7. Εκλεγμένο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών από το 2008 και πρόεδρος από το τέλος του 2011.
8. Μέλος του Πανελληνίου Ομίλου για την προβολή των Αρχαίων Ελληνικών Μαθηματικών.
9. Ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Προαγωγής και Προβολής των Φυσικών Επιστημών και των Εφαρμογών των Φυσικών Επιστημών, "Αναξίμανδρος" (Διοικητικό Συμβούλιο).
10. Member of British Sundial Society (BSS)
11. Member of the North Americal Sundial Society (NASS)
12. Regular Member of the Serbian Society of Ancient Studies

Γλώσσες

Αγγλικά, Ιταλικά, Ρωσικά

Επιστημονικά ενδιαφέροντα

I. Αστροφυσική

1. Μελέτη των ενεργών θερμοκρασιών αστέρων προγενέστερων φασματικών τύπων.
2. Φασματική μελέτη αστέρων εκπομπής φασματικού τύπου B και ιδιαίτερα της δομής των αερίων κελυφών τους στην ορατή περιοχή του ηλεκτρομαγνητικού φάσματος και την υπεριώδη (UV) μέσω δορυφορικών δεδομένων του IUE.
3. Γενικότερα, φασματική μελέτη των υπεριωδών (UV) δορυφορικών φασμάτων αστέρων εκπομπής προγενέστερων και μεταγενέστερων φασματικών τύπων. Ειδικότερα μελέτη αστέρων φασματικών τύπων Oe και Be.
4. Φασματική μελέτη ενεργών γαλαξιών στην ορατή και υπεριώδη περιοχή του ηλεκτρομαγνητικού φάσματος.
5. Αστρικές ατμόσφαιρες.
6. Αστρική εξέλιξη.
7. Διπλά συστήματα αστεριών.

II. Ιστορία και Φιλοσοφία της Αστρονομίας και των Φυσικών επιστημών.

- α. Μελέτη της συνεισφοράς των μεγάλων αρχαίων πολιτισμών στην Αστρονομία και στις Φυσικές Επιστήμες.
- β. Μελέτη της συνεισφοράς των αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων στην οριοθέτηση των θεμελίων της Αστρονομίας και των Φυσικών Επιστημών.
- γ. Μελέτη της συνεισφοράς των πρωτοπόρων αστρονόμων-φυσικών (Γαλιλαίος, Κέπλερ, Νεύτων κ.ά.) στις Φυσικές Επιστήμες.
- δ. Μελέτη κοσμογονικών και κοσμολογικών ιδεών και απόψεων από την πανάρχαια εποχή μέχρι σήμερα.

Αστεροσκοπεία στα οποία εργάστηκα.

Εργάστηκα στα αστεροσκοπεία: *Observatoire de Paris* (Γαλλία), *Haute Provence* (Γαλλία), *Τεργέστης* (Ιταλία), *Κρυονερίου* (Ελλάδα), *Skalnate Pleso* (Σλοβακία) και *Αστεροσκοπείο Βελιγραδίου* (*Astronomical Observatory of Belgrade*).

Αστρονομικές παρατηρήσεις

Οι αστρονομικές παρατηρήσεις στην ορατή περιοχή του ηλεκτρομαγνητικού φάσματος γίνονται στο *Observatoire de Haute Provence*, με το οποίο υπάρχει μόνιμη συνεργασία. Το μεγάλο μέρος της ερευνητικής δραστηριότητας στηρίζεται στην επεξεργασία δορυφορικών φασμάτων στην UV περιοχή του ηλεκτρομαγνητικού φάσματος που έχουν ληφθεί από τον δορυφόρο *IUE*.

Ερευνητικά Προγράμματα

Από το 1984 και εντεύθεν, συνεργάστηκα με τους Δρς *Ε. Κοντιζά*, *Μ. Κοντιζά*, *Dra. M. J.Smyth*, *Ε. Δανέζη* και *Μ. Σταθοπούλου* και *Α. Δαπέργολα* στα επόμενα ερευνητικά ευρωπαϊκά προγράμματα (Χρηματοδοτούμενα προγράμματα από τη Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, καθώς και το Γαλλικό Υπουργείο Έρευνας και Τεχνολογίας).

1. Observed Dynamic parameters of star clusters in the SMC and Segregation effect in the cluster cores.
2. «Φασματική μελέτη αστέρων προγενέστερων μια μεταγενέστερων φασματικών τύπων στον γαλαξία μας» (από δορυφορικές και γήινες παρατηρήσεις).
3. «Μελέτη κελυφών αστέρων προγενεστέρων φασματικών τύπων». Η μελέτη των αστέρων αυτών γίνεται με φάσματα στην ορατή περιοχή από το Αστεροσκοπείο της Haute-Provence (Γαλλία) και στην υπεριώδη περιοχή με φάσματα του δορυφορικού προγράμματος *IUE* σε συνεργασία με τα Αστεροσκοπεία του Παρισιού και της Τεργέστης.
4. Σε συνεργασία με τον Δρ. *Ε. Κοντιζά* και άλλους ερευνητές συμμετείχα στο πενταετές (1984-1988) πρόγραμμα του Υπουργείου Έρευνας και Τεχνολογίας με θέματα:

α) «Φασματική μελέτη των ατμοσφαιρών των αστέρων από γήινες και διαστημικές παρατηρήσεις», και

β) «Εξωγαλαξιακή Αστρονομία», μελέτη των αστρικών συστημάτων των γαλαξιών Μικρό (SMC) και Μεγάλο (LMC) Νέφος του Μαγγελάνου.

5. Συμμετείχα στο Franco-Hellenic πρόγραμμα, με τους Δρς Μ. Κοντιζά, Ε. Δανέζη, Ε. Κοντιζά, καθώς και τους Δρς Α. Δαπέργολα, Μ. Χρυσοβέργη, Ε. Ξηραδάκη και Μ. Μεταξά σε συνεργασία με τη Γαλλική Ομάδα: Drs. J. Lequeux, V. Doazan, R. Thomas, M. Azzopardi, E. Rebeiro, N. Meyssonier, G. Muratorio και B. Bourdonneau με θέματα:

a) "*Etude spectrale de la structure des envelope stellaires a l' aide des donnees d' observation obtennnes dans l' ultraviolet (Satellite IUE, telescope d' Espace) et dans le visible (Observatoire de Haute-Provence, Observatoire de Cryoneri-Greece)*".

b) "*Les amas de nuages de Magellan en tant que tests de la formation et del' evolution des Etoiles*".

6. Observatoire de Paris. Παραμονή στο Παρίσι (Νοέμβριος 1985) και συνεργασία με την καθηγήτρια Vera Doazan σε ανάλυση δορυφορικών δεδομένων στο υπεριώδες, αστέρων φασματικών τύπων Be. Και ομοίως τον Μάιο και τον Δεκέμβριο του 1986.

7. Observatoire de Haute-Provence. Συνεργασία με αστρονόμους στο Αστεροσκοπείο της Haute-Provence (Γαλλία) και παρατηρήσεις στο μπλε (4.300 Å) αστέρων φασματικών τύπων Be (Απρίλιος 1986) και ομοίως τον Δεκέμβριο του 1986.

8. Πρόγραμμα με θέμα: "*The gaseous streams of interacting binary AX Mon*" Κατά τη διάρκεια του προγράμματος ελήφθησαν και μελετήθηκαν UV φάσματα από τον δορυφόρο I.U.E. σε διαφορετικές φάσεις και περιόδους του συστήματος AX Monocerotis. Συμμετείχαν επίσης οι: Dr. V. Doazan και B. Bourdoneau.

9. «*Μελέτη της UV περιοχής του φάσματος αστέρων φασματικού τύπου Oe, με φάσματα από τον δορυφόρο IUE*». Συμμετείχαν επίσης οι: Δρ. Π. Γ. Λασκαρίδης και Δρ. Ε. Δανέζη.

10. Observatoire de Paris. Παραμονή στο Παρίσι (Δεκέμβριος 1990) και συνεργασία με την καθηγήτρια Vera Doazan και άλλους ερευνητές σε ανάλυση δορυφορικών δεδομένων στο υπεριώδες αστέρων φασματικών τύπων Be.

11. Κοινό ερευνητικό πρόγραμμα Ελλάδος και Σλοβακίας: «*Φωτομετρική μελέτη επιλεγμένων συμβιοτικών και κατακλυσμιαίων μεταβλητών αστέρων από παρατηρήσεις μακράς διάρκειας*» (Long Term Photometric Monitoring (LTPM) of selected symbiotic and cataclysmic variable stars). Π. Νιάρχος, Ε. Θεοδοσίου και Β. Μανιμάνης και από τη Σλοβακία η ερευνητική ομάδα του Dr. L. Hric.

12. Κοινό ερευνητικό πρόγραμμα Ελλάδος και Σερβίας (Project 1196): *Active Galactic Nuclei and Hot Emission Stars* (2004). Ε. Θεοδοσίου, Μάνος Δανέζη και οι συνεργάτες τους και από τη Σερβία η ερευνητική ομάδα του Dr. Milan Dimitrijevic και του Dr. Luka Popovic.

13. Τα τελευταία χρόνια συνεργάζομαι με τους Δρς Ε. Δανέζη, Δ. Νικολαΐδη, Θ. Γραμμένο και με ομάδα 4 μεταπτυχιακών φοιτητών στην ανάπτυξη μοντέλων περιγραφής των σύνθετων φασμάτων αστέρων προγενέστερων φασματικών τύπων. Το πρόγραμμα επιχορηγείται από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και την Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας. Η πρώτη φάση του προγράμματος τελείωσε επιτυχώς τον Ιούλιο του 1999 και τα πρώτα τελικά συμπεράσματα ανακοινώθηκαν για πρώτη φορά τον Ιούλιο του 2000 στο Πανευρωπαϊκό Συνέδριο Αστρονομίας στη Ρωσία.

14. Ομοίως, τα τελευταία χρόνια συνεργάζομαι με τους post-Doc Β. Μανιμάνη, Θ. Γραμμένο, Κ. Καλαχάνη, τον φυσικό Άρη Δακανάλη (Ms), τη φυσικό Εύη Πάνου (Ms), τον φυσικό Ιωάννη Κουρή (Ms), τον επί πτυχίω φυσικό Ιωάννη Κωστίκα [η κυρίως ομάδα μου], καθώς και με ομάδα ξένων επιστημόνων: prof. Milan Dimitrijevic, Dr. Spiridion Azzopardi, Dr. Petros Mantarakis κ.ά. σε θέματα Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Θετικών Επιστημών.

15. Ερευνητικό πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας: «Πυθαγόρας». Π. Νιάρχος, Ε. Θεοδοσίου και πέντε μεταπτυχιακοί ερευνητές, με τίτλο έργου: «Αλληλεπιδρώντες διπλοί και μεταβλητοί αστέρες», 70/3/732 (2004-2006).

16) Συντονιστής της Συμφωνίας μεταξύ του Πανεπιστημίου Αθηνών και της Ακαδημίας Επιστημών της Σόφιας (Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, 3217/2010).

17) Κατάθεση πρόταση στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΘΑΛΗΣ: «Διερεύνηση της προέλευσης, χρήσης και λειτουργίας του Μηχανισμού των Αντικυθήρων και κατασκευή μηχανικών αντιγράφων, κινησιοποίησης και προσομοίωσης αυτού». Ιωάννης Σεραδάκης (συντονιστής), Ξενοφών Μουσάς, Στράτος Θεοδοσίου, Μάνος Δανέζης (Πράξ: 11.74.11.03.01).

18) Κατάθεση πρότασης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΘΑΛΗΣ, 2011: «Μελέτη της δομής του πλάσματος στο περιβάλλον των Θερμών αστέρων εκπομπής και των ενεργών γαλαξιακών πυρήνων». Δρ. Μάνος Δανέζης (επικ καθηγητής ΕΚΠΑ) συντονιστής, prof. Luca Poronic (Αστεροσκοπείο Βελιγραδίου), Prof. Milan Dimitrijevic (Αστεροσκοπείο Βελιγραδίου, Prof Jagos Puric Πανεπιστήμιο Βελιγραδίου, Dr. Ευστράτιος Θεοδοσίου (αναπληρωτής καθηγ. ΕΚΠΑ), Ιερευνητές από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο), ερευνητές από το Αστεροσκοπείο Αθηνών), κ.ά. Πράξ: 01/47/5), 6). Η πρόταση δεν εγκρίθηκε αλλά η συνεργασία συνεχίζεται και είναι σε εξέλιξη.

19). New Scientific Programm-ACTION: "ΑΡΙΣΤΕΙΑΣ" (ARISTEIAS): THE CONTRIBUTION OF GREEK PHILOSOPHICAL THOUGHT IN THE FORMULATION AND EVOLUTION OF THE NATURAL SCIENCES AND ASTRONOMY IN PARTICULAR." Efstratios Theodossiou (Main Researcher), Dr. Vasileios Manimanis, Konstantinos Kalahanis and Dacanalís Aris (Number 10331; registered date 8/9/2011). Από τις 141 προτάσεις στη δεύτερη φάση πέρασαν μόλις οι 25 (μεταξύ των οποίων και η δική μας), αλλά από αυτές χρηματοδοτήθηκαν μόνο οι 11.

Μέλος Επιστημονικών Ενώσεων

Μέλος της Διεθνούς Αστρονομικής Ένωσης (I.A.U.)

Ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Αστρονομικής Εταιρείας (ΕΛ.ΑΣ.ΕΤ.), αλλά όχι πλέον μέλος της από το 2012.

Μέλος της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών (Διοικητικό Συμβούλιο, από το 2008) και πρόεδρος από το τέλος του 2011.

Ιδρυτικό μέλος της Εταιρείας Προαγωγής και Προβολής των Φυσικών Επιστημών και των Εφαρμογών των Φυσικών Επιστημών, Αναξίμανδρος (Διοικητικό Συμβούλιο).

Member of the British Sundial Society (BSS).

Member of the North American Sundial Society (NASS).

Regular Member of the Serbian Society for Ancient Studies.

Διδακτικό έργο

α) Διδασκαλία του μαθήματος "Εισαγωγή στην Αστροφυσική" κατόπιν αναθέσεως, στους φοιτητές του Β' εξαμήνου (εαρινού) του τμήματος Φυσικής επί 15ετία.

β) Διδασκαλία του μαθήματος "Αστρονομία Ι" κατόπιν αναθέσεως, στους φοιτητές του Γ' εξαμήνου (χειμερινού) του τμήματος Μαθηματικών.

γ) Εργαστήρια Αστρονομίας στους τριτοετείς φοιτητές του Μαθηματικού Τμήματος επί δεκαπενταετία.

δ) Εργαστήρια Αστροφυσικής στους τεταρτοετείς, δευτεροετείς και πρωτοετείς φοιτητές του τμήματος Φυσικής επί εικοσαετία.

ε) Εργαστήρια Σύγχρονης Φυσικής και Φυσικής ΙΙ στους πρωτοετείς και δευτεροετείς φοιτητές του τμήματος Φυσικής.

στ) Σεμινάρια φασματοσκοπίας σε ομάδες τεταρτοετών φοιτητών του Τμήματος Φυσικής.

ζ) Καθοδήγηση δεκάδων φοιτητών του τμήματος Φυσικής σε ειδικά θέματα Αστροφυσικής καθώς και Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Φυσικών Επιστημών [βλέπε σχετικό link].

1. Καθοδήγηση πλέον των 100 προπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών

2. Καθοδήγηση οκτώ διπλωματικών μεταπτυχιακών master και

3. Καθοδήγηση εννιά διδακτορικών διατριβών

(Επτά στην τριμελή επιτροπή και δύο στη επταμελή επιτροπή)

Διακρίσεις

Διακρίσεις για το επιστημονικό και συγγραφικό μου έργο

1. Τιμητικό δίπλωμα από τον Σύλλογο Ελλήνων Λογοτεχνών, την 27η Σεπτεμβρίου του 1996, για επιβράβευση της «εξαιρετικής προσπάθειας και των επιτευξέών μου» στον συγγραφικό τομέα.

2. Μετάλλιο των Φίλων του Προσκοπισμού από το Σώμα Ελλήνων Προσκόπων (Σ.Ε.Π.), 21η Δεκεμβρίου 1998, για την προσφορά μου στο Σ.Ε.Π. ως μέλος της Επιτροπής Κοινωνικής Συμπάραστασης του Β' Συστήματος Προσκόπων Βύρωνα.

3. Βραβείο Αρώνη του Πανεπιστημίου Αθηνών, 23 Δεκεμβρίου 2004 για το βιβλίο μας: «Η Κοσμολογία της νόησης-Εισαγωγή στην Κοσμολογία», Μάνος Δανέζης και Στράτος Θεοδοσίου. Εκδόσεις Δίαυλος, Αθήνα Δεκέμβριος 2003.
4. Special Distinction of Hellenic American University: The Universe I loved-The Delution of the senses. 1st International Science Film Festival in Athens 28 May 2006.
5. Τιμητική διάκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών για τις υπηρεσίες που προσφέρουμε στη διάδοση των Φυσικών Επιστημών στην Ελλάδα (Ναύπλιο-Μάρτιος 2007).
6. Βραβείο από την Αστρονομική και Αστροφυσική Εταιρεία Δυτικής Ελλάδος για την επιστημονική, μορφωτική και εκπαιδευτική προσφορά της σειράς της ET-3: Το Σύμπαν που αγάπησα, την οποία επιμελούμαστε και παρουσιάζουμε από κοινού με τον Μάνο Δανέζη (Οκτώβριος 2008).
7. Βραβείο από την Ένωση Κυπρίων Φυσικών για το επιστημονικό και το συγγραφικό μου έργο και τη συμβολή μου στη διάδοση των Φυσικών Επιστημών στην Ελλάδα και την Κύπρο (Μάρτιος 2009).

Διάφορες διακρίσεις για το επιστημονικό και συγγραφικό μου έργο

- Τιμητική πλακέτα από τον Δήμο Κρωπίας, την 3η Ιανουαρίου του 2001, για επιβράβευση της «εξαιρετικής προσπάθειας και των επιτευξέών μου» στον ερευνητικό και συγγραφικό τομέα.
- Τιμητική πλακέτα από τον Πνευματικό και Πολιτιστικό Σύλλογο του Δήμου Γλυκών Νερών, την 24η Δεκεμβρίου του 2004.
- Τιμητική πλακέτα από τον Δήμο Καλαμάτας, την 24η Ιουνίου του 2006.
- Τιμητική πλακέτα από τον Δήμο Τρίπολης και το εκεί Παράρτημα της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών, την 16η Νοεμβρίου του 2007.
- Τιμητική πλακέτα από την Αστροπύλη Σερρών, την 9η Αυγούστου του 2008.
- Τιμητική πλακέτα από το Πνευματικό και Πολιτιστικό Δίκτυο Συλλόγων επαρχίας Ελασσόνας και Αποδήμων «Περραιβία», την 27η Δεκεμβρίου του 2009.
- Τιμητική διάκριση από το 1ο Σύστημα Προσκόπων Αιγάλεω για την προσφορά μου στην προσκοπική ιδέα. Κυριακή 12 Φεβρουαρίου 2012.
- Τιμητική πλακέτα από το Κακογιάννειο Αστεροσχολείο Υπάτης και τον Εκπολιτιστικό-Επιμορφωτικό Σύλλογο Υπαταίων "Αινιάνες" (13 Οκτωβρίου 2012).